

Hoàn thiện khung pháp lý để thúc đẩy hoạt động chuyển giao công nghệ một cách hiệu quả

09:35 31/10/2025

Tiếp tục chương trình Kỳ họp thứ 10, sáng 31/10, dưới sự điều hành của Phó Chủ tịch Quốc hội Trần Quang Phương, Quốc hội họp Phiên toàn thể ở Hội trường, nghe Tờ trình và Báo cáo thẩm tra dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Chuyển giao công nghệ.

Toàn cảnh Phiên họp toàn thể ở Hội trường

Hoàn thiện khung pháp lý để thúc đẩy hoạt động chuyển giao công nghệ một cách hiệu quả

Trình bày tóm tắt Tờ trình dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Chuyển giao công nghệ, Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Nguyễn Mạnh Hùng nêu rõ, mục đích ban hành Luật là tiếp tục hoàn thiện khung pháp lý để thúc đẩy hoạt động chuyển giao công nghệ (CGCN) một cách hiệu quả, đồng

bộ, phù hợp với yêu cầu thực tiễn và chủ trương phát triển kinh tế - xã hội, đồng thời bắt kịp xu thế thế giới trong CGCN. Tăng cường phân cấp, đơn giản hóa thủ tục hành chính về CGCN, tăng cường công tác thông tin, thống kê về CGCN phục vụ quản lý nhà nước. Thúc đẩy đổi mới sáng tạo và CGCN nội sinh, khơi luồng công nghệ giữa các doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân trong nước và giữa các cơ sở giáo dục đại học, cơ sở nghiên cứu và doanh nghiệp, tổ chức, cá nhân.

Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Nguyễn Mạnh Hùng trình bày Tờ trình dự án Luật

Đồng thời phát triển thị trường khoa học và công nghệ hoạt động hiệu quả, minh bạch và chuyên nghiệp, tạo môi trường thuận lợi cho các giao dịch công nghệ, tài sản trí tuệ, góp phần nâng cao năng suất, chất lượng và sức cạnh tranh của nền kinh tế.

Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Nguyễn Mạnh Hùng nhấn mạnh, quan điểm xây dựng Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật CGCN là thể chế hóa kịp thời quan điểm, đường lối đổi mới của Đảng và Nhà nước về phát triển KH&CN, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số; coi doanh nghiệp là trung tâm của ứng dụng, chuyển giao và đổi mới công nghệ, thúc đẩy phát triển thị trường KH&CN trong nước; ngăn chặn nhập khẩu công nghệ lạc hậu, tiếp thu và làm chủ công nghệ tiên tiến của thế giới phù hợp với điều kiện Việt Nam.

Về nội dung chính của dự thảo Luật, Bộ trưởng Nguyễn Mạnh Hùng cho biết, các nội dung sửa đổi, bổ sung Luật chuyển giao công nghệ tập trung vào 06 nhóm chính sách. Theo đó, bổ sung phạm vi công nghệ cao theo xu thế trên thế giới

và yêu cầu thực tiễn; bổ sung công nghệ chiến lược và đối tượng công nghệ ưu tiên chuyển giao; quy định thẩm định công nghệ không chỉ trong dự án đầu tư mà còn theo đề nghị của các tổ chức, cá nhân để phù hợp với yêu cầu thực tiễn.

Luật hỗ trợ thúc đẩy chuyển giao công nghệ nội sinh, thương mại hóa kết quả nghiên cứu. Quy định về hình thức thể hiện quyền sở hữu và quyền sử dụng công nghệ, góp vốn bằng công nghệ. Nhà nước tự động giao quyền sở hữu công nghệ tự định đoạt, tự thỏa thuận về giá trị cho tổ chức tạo ra công nghệ có sử dụng ngân sách nhà nước. Nhà nước mua và phổ biến công nghệ phục vụ cho mục đích nghiên cứu ứng dụng phục vụ xã hội công ích. Quy định trường hợp bắt buộc chuyển giao công nghệ phù hợp với luật pháp và các yêu cầu quốc tế.

Cùng với đó, phát triển thị trường khoa học công nghệ, sửa đổi, bổ sung quy định việc nhà nước dành ngân sách phát triển mạng lưới các tổ chức trung gian thị trường khoa công nghệ nhằm hỗ trợ hoạt động chuyển giao công nghệ, tăng cường hợp tác công tư thu hút nguồn lực xã hội để phát triển các tổ chức trung gian.

Luật cũng tạo động lực tài chính, thể chế, pháp lý cho hoạt động chuyển giao công nghệ. Cho phép khoản chi cho chuyển giao công nghệ được tính là chi phí trừ khi xác định thu nhập chịu thuế của doanh nghiệp. Ưu tiên thúc đẩy chuyển giao công nghệ đối với công nghệ cao, công nghệ chiến lược, phổ biến công nghệ đến doanh nghiệp nhỏ và vừa hợp tác xã, hộ kinh doanh, cá nhân kinh doanh...

Bổ sung các chính sách ưu đãi trong hoạt động nghiên cứu, tiếp nhận, đổi mới, làm chủ và ứng dụng công nghệ

Thẩm tra dự án Luật, Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường Nguyễn Thanh Hải cho biết, về phạm vi điều chỉnh (khoản 1 Điều 1), Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường (KH,CN&MT) cơ bản tán thành với việc mở rộng một số đối tượng chuyển giao công nghệ (CGCN) phù hợp với xu thế của thế giới (như công nghệ xanh, công nghệ sạch). Tuy nhiên, việc mở rộng phạm vi đối với việc “thẩm định công nghệ” nói chung mà không giới hạn chỉ thẩm định công nghệ đối với các dự án đầu tư như quy định tại Luật CGCN hiện hành thì cần tiếp tục rà soát để bảo đảm tính khả thi trong tổ chức thực hiện và đồng bộ với pháp luật có liên quan.

Về chính sách của Nhà nước đối với hoạt động CGCN (khoản 3 Điều 1), đề nghị Cơ quan chủ trì soạn thảo nghiên cứu, bám sát định hướng, yêu cầu của Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị, bổ sung vào dự thảo Luật các chính sách ưu đãi, hỗ trợ đối với các doanh nghiệp vừa và nhỏ trong hoạt

động nghiên cứu, tiếp nhận, đổi mới, làm chủ và ứng dụng công nghệ.

Ngoài ra, đề nghị rà soát, nghiên cứu bổ sung thêm cơ chế khuyến khích để thực hiện hiệu quả chính sách “lan tỏa công nghệ... từ doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài (FDI) sang doanh nghiệp trong nước”.

Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường Nguyễn Thanh Hải trình bày Báo cáo thẩm tra

Về quyền chuyển giao công nghệ (khoản 4 Điều 1 sửa đổi toàn bộ Điều 7 Luật CGCN), Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học, Công nghệ và Môi trường Nguyễn Thanh Hải cho biết, đối với các công nghệ không được bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ như bí quyết kỹ thuật; công thức pha chế; quy trình sản xuất; công nghệ xử lý, bảo quản sản phẩm; Thông số kỹ thuật, bản vẽ; thiết kế đặc thù;... đề nghị Cơ quan chủ trì soạn thảo nghiên cứu bổ sung quy định về cơ chế chứng minh quyền sở hữu hoặc quyền sử dụng để bảo đảm tính khả thi trong quyền chuyển giao công nghệ.

Liên quan đến góp vốn bằng công nghệ (khoản 5 Điều 1), Ủy ban KHCN&MT tán thành với định hướng sửa đổi tại khoản này. Quy định này sẽ góp phần tích cực tháo gỡ tình trạng “đóng băng” kết quả nghiên cứu, tài sản trí tuệ. Tuy nhiên, việc quy định cho phép tự quyết định giá trị công nghệ góp vốn sẽ tiềm ẩn rủi ro rất lớn, trực lợi chính sách như nguy cơ “thổi phồng” giá trị công nghệ góp vốn tạo ra ‘vốn ảo’, vấn đề chuyển giá do nâng khống giá trị công nghệ góp vốn để trốn thuế,... do vậy cần có cơ chế, chế tài kiểm soát thật chặt chẽ, hiệu quả và các biện pháp xử lý đảm bảo tính răn đe.

Về việc Nhà nước mua và phổ biến công nghệ (khoản 21 Điều 1), Ủy ban KH,CN&MT nhất trí với chủ trương này, nhưng đề nghị làm rõ nguồn kinh phí, cơ chế giám sát, và việc cụ thể hóa: mối quan hệ giữa cơ chế “mua công nghệ để phổ biến” với quy định về việc “bắt buộc chuyển giao” theo Luật Sở hữu trí tuệ; tiêu chí chọn và định giá công nghệ; cơ chế bảo mật; các tiêu chí riêng cho công nghệ quốc phòng, an ninh; làm rõ khái niệm “trường hợp cấp thiết” và thẩm quyền của cơ quan nhà nước.

Bên cạnh đó, các ý kiến cũng góp ý vào các nội dung về trách nhiệm quản lý nhà nước, giải thích từ ngữ, hiệu lực thi hành và điều khoản chuyển tiếp trong các dự thảo Luật.

Theo quochoi.vn